

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

РАЗРЕД: ОСМИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Унапређивање и очување здравља, физичке кондиције и менталног здравља;
- Усавршавање моторичких способности, усклађених кретања, умијећа и навика, у складу са узрастним и индивидуалним карактеристикама;
- Оспособљавање за самостално вјежбање, развијање ритма, љепоте и стваралаштва кроз покрет, у простору и времену, васпитање морално вољних особина;
- Унапређивање позитивних социјалних интеракција, позитивне слике о себи, непосредан контакт с другима, сарадње, (не)вербалне комуникације;
- Упознавање и побољшање сопствених физичких, функционалних и психичких особина, врлина, упознавање црта своје и личности и других.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставна тема

Оквирни број часова

1. Атлетика	15
2. Одбојка	18
3. Вјежбе на справама и тлу	12
4. Кошарка	6
5. Рукомет	6
6. Ритмичка гимнастика и народни плес	8
7. Процјена физичког раста и васпитање моторичких способности	7

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Атлетика (15)		
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> • влада ниским стартом, анализира; • зна се концентрисати, подноси оптерећење, описује покрете; • влада техником и тактиком трчања, с обзиром на своје и могућности других; • зна, врши примопредају штафете;	<ul style="list-style-type: none"> • Техника брзог трчања: ниски старт 100(60)м Ж и М и техника истрајног трчања Ж 500 и М 800м. • Техника штафетног трчања 4 x 60 (100м). • Скок у даљ (згрчно) • Скок увис: маказице или "Стредл". • Бацање кугле бочно О'Брајан (медицинке у циљ).	Математика и физика: <ul style="list-style-type: none"> • просјек, обрада података, • врсте кретања, брзина испољавања, везе са законима из физике, динамика кретања, појам апсолутне и релативне снаге, • Њутнови закони, акција-реакција, • испољавање центрипеталне /центрифугалне силе,

<ul style="list-style-type: none"> • познаје и показује технику рада ногу руку усклађених с дисањем; • познаје и изводи технике скакања (скока) и начина савлађивања препрека; • прикаже технику бацања кугле; • унаприједи своје моторне способности у овладавању технике залет, одраз, лет, доскок; • вреднује и прати рад функција прије, у току и после оптерећења; • стиче издржљивост (вољу) у трчању до 10 минута; • вреднује резултате у таблицама; • усредсређује пажњу, учи се концентрацији, ланцу покрета; • анализује (не)успјех и начин како се побољшава стање; • учи усмјеравајући се на задатак, а не резултат учења. 	<ul style="list-style-type: none"> • Обучавање, усавршавање тробоја. • Комбиновати различите дионице (циклична кретања различитим темпом до 10 мин.) или надметање у тробоју. 	<p>трчање у кривини, сила/теже.</p> <p>Биологија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • урођеност и стеченост, • подстицај раста, развоја, • Дарвинов и Ламарков закон, • утицај вјежбања на организам, функције, органе, психу. <p>ВРОЗ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • значај спреге кретање – мозак, • опасност од кожных, полних болести, порока, СИДЕ. <p>Историја:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Олимпијске игре, маратон, пентаклон.
--	--	---

Тема 2: Одбојка (18)

<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зна паралелни и дијагонални став; • примјењује доње и горње одбијање; • мијења мјеста у игри, предвиђа; • зна, поштује дефинише правила и ротацију мјеста ; • примијени у игри сервис (тенис, школски), прима сервис смјело; • примијени смеч и блок; • вреднује, повећава ниво усвојености знања и термина; • показује интересовање, тактику; • користи одбојку ван школе; 	<ul style="list-style-type: none"> • Одбојкашки став и кретање у одбојкашком ставу • Горње одбијање (прстима). • Доње одбијање (чекићем). • Тенис сервис (школски). • Смеч и блок (поједин. и двојни). • Усавршавање моторичких способности примјеном основне одбојкашке технике. • Системи игре - у одбрани (пријем). - у нападу (смеч). • Акције с 3 додира и основне ТЕ-ТА замисли. 	<p>Физика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • контакт с лоптом, ротације, равнотежа, • акција реакција, брзина тијела, лопте, • покривање простора. <p>Биологија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • насљедни и • средински фактори у развоју способности.
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • успоставља сарадничке и тимске односе, разликује врсте игре; • суди, културно навија и фер игра, уз аргументе и став; • игра разне улоге (играчко биће); • показује способност за посматрање, доживљавање и стварање естетских вриједности; • разликује истину од грешке; • описује (зна) редослијед потеза, ситуације. 	<p>Напомена. Контрола и перцепција: просторних, временских, техничких и динамичких инпута и извођење излазног аутпута, рјешења.</p>	
<p>Тема 3: Вјежбе на справама и тлу (12)</p>		
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зна став о шакама, уз зид, Л или Д звијезду, покушава, труди се; • влада равнотежом у мировању и кретању, разликује осјећаје; • састави, повезује, вјежба пруженим тијелом и контролше га; • прескоком савлада препреку/е; • разликује вјежбе и упоређује их; • самостално изведе вјежбу, својим стилем, координирано; • манипулише реквизитима; • има самопоуздање, без страха; • одигра народно коло и бар један од класичних плесова у пару; • препознаје естетске квалитете: сливеност, оригиналност, грациозност током музике; • врши припреме, чини мјере чувања, обезбјеђења; • усредсређује пажњу, учи се концентрацији, (не)тачно. 	<ul style="list-style-type: none"> • Премет странице у лијеву и десну страну и повезан састав: скок, окрети, мост и вага. • Став у упору - колут. • Прескок разношком и згрчком. • Вратило (узмак, њих, у вису и саскок са пола окрета). • Висока (ниска) греда. • Вјежбе с реквизитима лопта, обруч и вијача или без реквизита - уз музику. 	<p>Физика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стрма равна, врсте равнотеже, ротације. <p>Биологија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • развој тијела здравствено васпитање, • хигијена тијела, одјеће, обуће и становања. <p>ВРОЗ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • животна, васпитна филозофија, здрав стил живота, живот у природи.
<p>Тема 4: Кошарка (6)</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • правилно и кроз игру примијени основе кошаркашке технике, (кошаркашки став, дода и хвата лопту води Л и Д руком без гледања у лопту, изведе Л и Д двокорак, слободна бацања); • благовремено и у брзини се зауставља финтира и шутира; • финтом (и дриблингом) надигра противника, пара, анализира их; • кроз игру баскета показује способност, сарадњу, црте личности; • игра тимски, мудро, (уз музику); • разликује играче, простор, улогу; • изражава, контролише став и покрете, стил игре, свој рјечник; • упоређује и прати технику; • рјешава дилеме у игри, моменту, конфликте у игри ненасилном (не)вербалном комуникацијом; • усредсређује пажњу, учи се концентрацији, откривању (лијепо); • показује способност за посматрање, доживљавање и стварање естетских вриједности; • учи се (не)успјеху у дуелу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Основне кошаркашке технике, њихова примјена у игри баскета 3:3, 4:4. • Финта шута, шут-скок (скок-шут) обучавање и усавршавање бацања из рекета. • Стварање ситуације за доношење одлуке у сложенијим условима игре (пресинг). • Комбинације игре како би се побољшала моторичка и ТЕ-ТА техничко-тактичка спремност ђака. (Тест: провјера овладаношћу основа кошарке). 	<p>Физика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кинетика, облици кретања, механика кретања, отпори, окрети, ротације, • закон акције и реакције, скок, судар лопте с таблом, амортизација скока лопте, • праволинијска и дијагонална кретања, врсте равнотеже, основна приземљења при паду, ваздушни ђоновни, • коси хитац, врсте путања лопте. <p>Математика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основна статистика на утакмици - кључни подаци.
<p>Тема 5: Рукомет (6)</p>		
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи рукомет рекреативно или се активно бави; • развија сарадњу, додаје ближем; 	<ul style="list-style-type: none"> • Основе технике рукомета (вођење, додавање, хватање, финте). • Игра у нападу са шутевима на гол и одбрана од истих. 	<p>Физика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • врсте равнотеже, • основна акробатика, • приземљење при паду, • акција-реакција. <p>Математика:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • игра тимски, маштовито, промишљено; • тестира напредовање усвојеног знања, ниво физичких способности; • примијени варијанте игре, додаје ближем, има преглед, предвиђа; • примијени основне (ТЕ-ТА) замисли и комбинације; • зна да суди, навија, зна да опише основна правила, иде на сигурно; • учи и разликује истину од грешке, свједочи и провјерава; • изражава стил игре, несебичност, самоиницијативу, аргументовано. 	<ul style="list-style-type: none"> • Реализација ТЕ-ТА задатака и кретно-игровних комбинација. • Тест: провјера овладаним основа рукомета. 	<ul style="list-style-type: none"> • основна статистика на утакмици.
---	--	---

Тема 6: Ритмичка гимнастика и народни плес (8)

<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> • познаје основне вјештине ритмике, • зна плесати и играти народно коло; • осјећа ритам покрета, концентрише се на задатке, вјежбе; • изражава вјештину покретом у естетској гимнастици и ритмици; • примјењује стечена знања, умијења и способности у свакодневном животу, мисли, контролише; • изводи плес у пару, коло у врсти; • показује свакодневно хумани однос међу половима; • учи усмјеравајући се на задатак, а не резултат учења; 	<ul style="list-style-type: none"> • Дјечији скокови, суножни, мачији скок. • Краћи састав научених покрета с реквизитом. • Врањанка (Каљинка). • Цоко, Цоко (Сиртаки). • Енглески валцер, полка. • Једна игра из краја у којој се школа налази. • Усавршавање вјежбе с реквизитом који се испољава у: фронталној, сагиталној, трансверзалној равни - уз музику. • Народна коло у сарадњи са плесним клубом и/или КУД у МЗ. • Напомена: Инсистирати на љепоти покрета, понашања, опхођења у игри; на забрани псовки, пријетњи, злостављања ("булинга"). 	<p>Музичка култура:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основне нотне вриједности, • ритмика и естетика покрета, плес, кола. <p>Биологија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • врсте дисања, • васпитање држања тијела.
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • изражава љепоту покрета, грациозност, пруженост тијела, емоције, осјећања кроз покрет; • усредсређује пажњу, учи се концентрацији, на (не)правилно: • се ослобађа стреса игром, плесом, вјежбама релаксације, “стречингом“, разговором. 		
---	--	--

Тема 7: Процјена физичког раста и васпитање моторичких способности (7)

<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> • познаје и разликује лоше држање ; • (из)мјери самостално висину, тежину тијела, упоређује односе; • (пр)оцјењује и пореди ниво развоја моторичких способности: • зна извести тест и анализовати га; • упоређује стање из КФР и напретка моторичких способности; • упознаје своје слабости и предности и других у тестирању; • пореди способности и побољшава их уз нове информације; • зна и схвата значај усклађивања дневног ритма: учења, одмора, игре, опуштања, сна (исхране); • вреднује, зна сврху тестова, вјежба код куће, зна (не)исправно; • здравствено се васпитава, схвата и аргументује значај тестова; • учи се концентрацији, пази. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тест: држања тијела. • Мјерење висине и масе тијела. • Експлозивн снага ногу (скок удаљ из мјеста). • Општа снага (бацање медицинке 4 kg). • Трчање 500м ж и 800м м. • Снага руку и раменог појаса (издржај у згибу до 120 секунди). • Гипкост (дубоки претклон). <p>Напомена: Нормативе учинити доступним ученику. Анимирати ученика за вођење сопственог дневника физичке активности, у циљу добијања повратних информација.</p>	<p>Математика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • методологија процјене и упис најбољих резултата, • статистичка обрада података. <p>Биологија: Знање о важности држања тијела, функцијама система и органа, јачање општих биолошких својстава (веће мишићне гр.).</p>
--	--	--

Минимални образовни захтјеви

Атлетика: Трчање на 100м (Ж) и (М), и на 500м ученице и 800м ученици.

Бацање кугле из мјеста (Ж) 3 и (М) 4кг.

Вјежбе на справама и тлу:

- **ученици:** наставни садржаји програма вјежби на тлу, прескок, једне справе у упору и једне справе у вису;

- **ученице:** наставни садржаји програма вјежби на тлу, прескока, греде.

Ритмика: Приказати основну технику рада вијачом и лоптом.

Народна кола и плесови: Одиграти једну игру, коло, плес уз музику (показати образац).

Одбојка: и г р а.

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ

Напомена. Зависно од услова рада, наставник може да изврши блажу прерасподјелу фонда часова у оквиру (корист) часова спортских игара или опште физичке припреме.

АТЛЕТИКА – Изводити наставу уз концепт (**припрема часа обавеза је не само за обраду, тј. обучавање него и остале етапе часа**). Показати технику, омогућити надметање у 3-боју. Обратити пажњу на: правилно дисање, усклађеност рада руку и мекоћу доскока ногама. Исправљати типичну (моторичку) грешку и појединачне. Објаснити зашто и како трчимо, шта је правилно, држање тијела, у ходу, трчању. Примијењено ходање и трчање. Објашњавати простим начином, **дати дјечи оквир за дјеловање и сопствену креацију**, доводити их у **чешће међусобне односе**, показати различите часове, стилове, облике рада, артикулације часа, информисати о напретку, а истакнуте ученике похвалити. Комбиновати различите дионице, анализовати и објавити стање раста, способности, (не)правилног држања тијела ученика у школи (општини). Доступност таблица. Исправљати типичну и индивидуалне моторичке грешке. Показати технику, омогућити разна (**само**)надметања. Штетност дужег коришћења рачунара, интернета.

Наставне методе: игре, усменог излагања и демонстрације. **Облици рада:** фронтални и групни, кружни рад, у пару, колонама (инструкције).

ОДБОЈКА. Изводити наставу уз концепт, објашњавати на прост начин, дати дјечи оквир за дјеловање, доводити их у чешће односе ученик-ученик, показати различите стилове рада, артикулације часа, пружати прилику за разне улоге, информације о напретку путем теста.

Користити лопте, доступну опрему, литературу, видео-запис. Организовати надметања екипа 2:2, 3:3, **са различитим задацима**. Примјена тактике и инструкције с прекидима рада и указивањем на конкретне захтјеве. Тест: провјера усвојености основне технике.

Наставне методе: игре, усменог излагања и демонстрације **Облици рада:** фронтални, групни, кружни рад, у колонама, паровима, тројкама, врсти, с допунским вјежбама, **на и са станицама**.

ВЈЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ – Припрема наставних средстава. У сали вјежбе на справама изводити уз појачану пажњу, дисциплину и одговорност. Оспособити се за асистенцију, у пару. Развити дух: лијепог и стваралачког покрета, сарадње, љубави, фер

надметања. Исправљати типичну и појединачне грешке. Користити: "АБЦ технике", слике, видео, практичне игре забавног карактера, "АЕРОБИК" програм уз огледало код куће (у сали). Сарадња с КУД, плесним клубом и родитељима. Развијати осјећај за склад, ритам и љепоту покрета. Користити линије по сали. Показати образац игре, **припрема ђачке вечери и плеса**. Треба вјежбати у пријатном простору и обезбјеђивати га на нивоу школе. "АЕРОБИК" - Акцент на **обликовању кретања**.

Наставне методе: усменог излагања и демонстрације. **Облици рада:** полигон, групни рад, у пару, врсти, с допунским вјежбом.

РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕС – Указивати на правилност вјежбе и рада уз музику по избору. Развијати осјећај за складност и љепоту покрета. Примјена у плесним вечерима. Љепота односа међу људима, активан животни, спортски стил. Указивати, стварати богатство културе покрета.

Наставне методе: усменог излагања, демонстрације, игром. **Облици рада:** групни, пару, врсти и кругу и допунска вјежбања, паралелно М и Ж.

КОШАРКА - Вјежбати обје руке. Омогућити дјечи надметање и промјену парова, екипа као својеврсне мотивације. Прекидати игру и давати кратке инструкције. Бацање лопте из разних праваца и удаљености на кош, у рекету, око рекета, у обиљежена зидна поља. Развијати љубав према кошарци и пропагирати начине рада, технике, без пријетњи. Припремити и искористи доступну литературу уџбеник, видео-запис, Игре с захтјевима. **Контрола и перцепција:** просторних, временских, техничких и динамичких инпута ка стварању излазног аутпута, правог рјешења, потеза. Давати инструкције и посебне захтјеве за реализацију у виду кретних комбинација. Веома је важно истовремено усвајајући елементе радити и на побољшању, васпитању физичких својстава посебно оних на које се још може утицати. Ограничење коришћења рачунара, видео-игре у школи и код куће. Залагати се за концепцију рада с дјецом **ка усвајању кретне културе**, а не културе спорта, тј. за **осмишљавање покрета човјека према човјеку**, а не покрета човјека против човјека. Побољшање и обогаћивање окружења, амбијента, услова рада. (уз музику).

Наставне методе: игре, усменог излагања и показивања, демонстрације. **Облици рада:** фронтални, групни, кружни рад, у пару, тројкама, **на** и **са** станицама, колони/ама, инструкције с прекидима током погрешног рада.

РУКОМЕТ - Ову тему, спорт извести кроз практичан рад, изводити игру рукомета на једном (два) голу и омогућити ђацима надметање екипа. Ангажовати ђаке као судије. Користити стручну литературу, презентације и основне податке успјеха са (званичних) утакмица рукомета. Тест: провјера усвојености три основна елемента. Изводити игрице забавног карактера, организовати надметање. Омогућити ђацима реализацију **ТЕ-ТА** (техничко-тактичких) задатака, кретно-игровних комбинација. Игра 1:1, 2:2, 3:3, 5:5, цијеле екипе на једном голу у зони шест (осам) метара. Исправљање типичних и појединачних грешака. Користити све доступне лопте, доступну опрему, видео. Примјена технике и тактичких замисли на часу и разних кретних комбинација из приручника, кинограма анимација (DVD), приказ покрета мобилним телефоном. Исправљати типичну (моторичку) и индивидуалне грешке. Понудити избор садржаја, вјежби и оптерећења

ђацима слабијег здравља и потешкоћама у развоју. Комбинација сличних игара, усавршавање технике, подстицање (само)иницијативе, дисциплине. Вјежбањем се усавршавају развојне димензије ученика: **интелектуална, емоционална и моторичка.**

Наставне методе: усменог излагања, демонстрације и игре. **Облици рада:** групни, у пару, тројкама, врсти и колонама и допунска вјежбања за побољшање физичких способности.

ПРОЦЈЕНА ФИЗИЧКОГ РАСТА И ВАСПИТАЊЕ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ

Током тестирања није добро да се дуже чека. Треба паралелно изводити предвиђене наставне садржаје, може да се изводи програм вјежби "Сам свој тренер". Култура држања тијела. Закључите, генерализујте податке, коментари с ђацима, По(р)ука самостално вјежбање код куће. Обучавати ученике у методологији процјене, уписа резултата и анимације за сопствено вођење дневника физичких вјежби. Тестирање (евентуално уз музику) се изводи на крају школске године. Пазити на методологију тестирања и уписивати најбољи резултат. Упућивати ученике на ограничено коришћење рачунара, интернета, а посебно видео-игрица. Упознавање дјецe, родитеља са штетности видео-игара и дужег коришћења рачунара. Стварати вјежбовно учење (усмјереност на задатак, а не поређењем ђака) које је бесконачно и које има самоодржавајућу повратну информацију. Анимирати ђаке за вођење сопственог - личног картона (ЛК), дневника физичке активности. Давати инструкције за самосталан рад и домаће вјежбање, биљежење резултата и (само)вредновање.

Наставне методе: игре, усменог излагања и демонстрације. **Облици рада:** фронтални и групни рад, у пару, индивидуално, врсти (с допунским вјежбама), групи, колони.